

Literatuur: DONGEN, M. A. VAN (1959) BOERHAAVE en zijn nagedachtenis. *Ned. T. Geneesk.* 103, 1810. — SCHULTE, J. E. (1959) BOERHAAVE en zijn nagedachtenis. *Ned. T. Geneesk.* 103, 1405.

Leiden, 22 september 1959

L. BARNARD

PSEUDO-IMBECILLITAS DOOR GEHOORSTOORNISSSEN

Onze bewering, dat met het huidige routine-gehooronderzoek op de scholen vele gevallen van slechthorendheid niet worden ontdekt, is op feiten gebaseerd. Dat de organisatie van een modern audiometrisch gehooronderzoek voor de scholen een lastig probleem oplevert (HEERING 1959), is ons bekend. Deze moeilijkheid mag geen reden zijn om de huidige, onvoldoende werkwijze te verdedigen.

Literatuur: GREWEL, F. en A. P. J. M. VAN DEN HORST (1959) *Ned. T. Geneesk.* 103, 1716. — HEERING, W. F. C. (1959) *Ned. T. Geneesk.* 103, 2138.

Amsterdam, 13 oktober 1959.

F. GREWEL

A. P. J. M. VAN DE HORST

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Gonokokkose en penicilline. — Het Expert Committee on Venereal Diseases and Treponematoses van de Wereldgezondheidsorganisatie heeft zich onlangs beziggehouden met een bespreking van de verontrustende toeneming van gonorrhoe. Slechts 4 van 22 landen rapporteerden sinds 1950 dalende cijfers; van 16 landen waren de cijfers gestegen. Het comité neemt aan, dat het werkelijke aantal patiënten drie tot vier maal hoger is dan het aantal aangegeven gevallen.

Het geneeskundig bezwaar tegen de verkoop van penicilline zonder recept is drieërlei: penicilline „on suspicium” door een leek toegediend, kan de diagnostiek bemoeilijken; te kleine doses begunstigen de ontwikkeling van resistente stammen; herhaalde toepassing van penicilline doet de kans op overgevoeligheid toenemen, zodat ongemotiveerd gebruik uit den boze is. De mogelijkheid zich zelf te cureren brengt ook morele bezwaren mede: volgens een welbekende definitie is gonorrhoe de enige ziekte waarmee men zich twee maal per week kan besmetten.

Duitsland

Behoeft aan schoolvoeding. — Bij een onderzoek in een schooldistrict van het Roergebied is gebleken, dat in vele gezinnen de „Familienkaffeetisch” onbekend is, zodat de kinderen zonder boterham naar school gaan (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 1767).

Altenpflegerinnen. — De „freie Wohlfahrtsverbände” van de Bondsrepubliek behartigen een bijzondere opleiding voor de verpleging van ouden van dagen. „Es hat sich nämlich erwiesen, dass die Betreuung alter Menschen in Altersheimen eine besondere Eignung und fachliche Ausbildung voraussetzt (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 1768).

Kleine Kneippsschule für die Frau. — De Kneippbond Bad Lauterberg, Harz, organiseert 16 dagen durende leer- gangen in „Gesundheitshilfe”. Het programma omvat „modernes Kochen, Wickeltechnik, Kneippanwendungen, Atemlehre, Kräuterkunde, Gymnastik, Erste Hilfe, dann etwas Anatomie und autogenes Training”. „Für ihr Interesse erhalten die Frauen als Gratiszugabe eine Kneippkur”. Het examen wordt mede afgenomen door de „Kreisarzt” (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 1768).

Prijsvraag over homoseksualiteit. — De faculteit der geneeskunde van de universiteit te Erlangen heeft een prijsvraag uitgeschreven over de „Problemkreis der Homosexualität aus medizinischer Sicht”. De mededinging staat slechts open voor Duitse studenten en Duitse artsen (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 1768).

Arts en rechtbank. — Ook in Duitsland nemen de „Haftpflicht”-processen toe. Het gaat dan om aansprakelijkheid voor kunstfouten en bovenal om de „Aufklärungspflicht”, de plicht de patiënt van de mogelijke gevolgen van een op hem toe te passen geneeskundige behandeling op de hoogte te brengen.

Op het congres van de Beierse chirurgen werden twee voordrachten aan laatstgenoemd onderwerp gewijd, in het bijzonder van het gezichtspunt van de operateurs van krop. De titels zijn sprekend genoeg; ze luiden „Haftpflichtfragen bei Rekurrenzschädigung und Tetanie nach Kropfoperationen” en „Der Umfang der Aufklärungspflicht für Komplikationen nach Kropfoperationen”.

„Es ist uns Aerzten die Auffassung des Bundesgerichtshofes ganz unverständlich, dass die Frage ob der Kranke aufgeklärt werden muss, nicht in das Ermessen des Arztes gegeben sei, sondern „eine vom Richter nachzuprufende Rechtsfrage darstelle”. Der grosse Irrtum, auf dem das juristische Gebäude der Aufklärungspflicht aufgebaut ist, ist die grundsätzlich falsche Vorstellung, dass man einen Menschen so unterrichten und aufklären kann, dass er in der Lage wäre abzuwägen zwischen der Notwendigkeit einer Behandlung und den damit verbundenen möglichen Gefahren, um dann selbst zu entschliessen was mit ihm geschehen darf” (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 1736).

Engeland

Een genotmiddel ter verlichting van lijden. — De vraag is opnieuw gesteld, of een alcoholische drank, zoals whisky of brandewijn, als geneesmiddel kan gelden. Twee artsen schreven ten behoeve van lijders aan kanker brandewijn voor, tevergeefs, want het „local committee” besliste, „that brandy was not a drug which the executive committee was bound to provide”. Het comité overwoog: „it is a common belief, for which there was no scientific basis, that brandy had a medicinal value of its own”.

Een inzender dient in de *British medical Journal* van 19 september (suppl. bl. 96) tegen deze afwijzing een scherp protest in. Het is een „attempt to interfere with the relationship between a doctor and his dying patient. There is nothing scientific here, but just the belief of a patient that his doctor will tend him, care for him, and prescribe for him „the medicine” which will help him slip quietly away”.

Difterie te Londen. — In het laatste kwartaal van 1958 werden te Londen 48 gevallen van difterie aangegeven. Van deze werden er in de „borough” van Finsbury 30 door bacteriologisch onderzoek bevestigd of opgespoord. De epidemie van Finsbury ontwikkelde zich in twee fasen: van 30 september tot 24 oktober en van 10 november tot 3 december. Het onderlinge verband van deze fasen werd niet aangetoond. De eerste twee gevallen waren huismoeders; drie scholen bleken besmet. Ziekteverschijnselen ontbraken niet zelden; bij een zestal volledig geïmmuniseerde kinderen met difteriebacteriën in neus of keel waren de verschijnselen zo vaag, dat hun verband met de aanwezigheid der bacteriën onzeker bleef (*Med. Offr.*, 25 sept., bl. 163).

Verkiezingsmanifest der conservatieve partij. — Ook de conservatieve partij sprak in haar verkiezingsmanifest, getiteld *The Next Five Years*, van haar plannen inzake volks-